

VOLS CONÈIXER LA HISTÒRIA DE LES DONES DEL MUSEU?

8 de març de 2021

DONES MÍTIQUES

La deessa Minerva

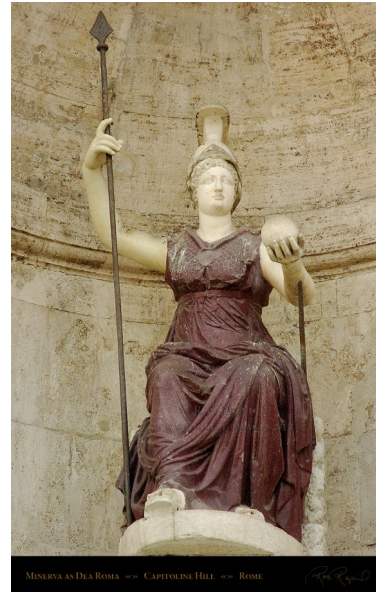
Minerva era la deessa de la saviesa i de les arts en la religió romana. Els orígens del seu culte semblen haver estat a Etrúria des d'on va ser introduït a Roma en temps del rei Numa Pompili. Posteriorment va ser identificada amb Atena de la mitologia grega.

Els orígens es troben en la deessa etrusca, anomenada Meneswâ, "la que mesura", una deessa lunar que va passar a dir-se Menrva. Probablement per aquest fet va acabar per relacionar-se amb la deessa Atenea, nascuda de la ment de Zeus i per aquest motiu, Minerva va adoptar les propietats i atributs de la deessa grega.

En l'Imperi Romà, la missió de Minerva era la de protegir Roma, juntament amb Juno i Jupiter, els tres formaven la Triada Capitolina.

Se la representa com una dona jove i hermosa, amb armadura i casc, i en les mans acostuma a portar una llança. Els seus atributs són: la llança, l'ègida, l'olivera, l'òliba i la serp.

Una de les representacions més magnífiques de Minerva és la gran escultura que es conserva als Musei Capitolini, una majestuosa escultura de marbre on la deessa, de més de 3 metres d'alçada, vesteix la túnica, porta el casc i un escut en una mà,

La Junta de Comerç, protectora del port de Barcelona. Pere Paul Muntanya. 1802

Minerva a la Llotja de Barcelona

En l'oli de Pere Pau Muntanya *La Junta de Comerç, protectora del port de Barcelona*, la institució mercantil està personificada en Minerva, la divinitat protectora de les ciències i de les arts. La deessa està asseguda damunt d'un núvol, i va vestida de guerrera i armada amb la cuirassa, l'elm i l'escut de la institució.

El pintor Pere Pau Muntanya, director de l'Escola de Nobles Arts de la Junta de Comerç, va ser l'encarregat del pla d'ornamentació de la Llotja que es va dur a terme l'any 1802 en ocasió de la visita reial a Barcelona de Carles IV i Maria Lluïsa de Parma. El projecte decoratiu de Pere Pau Muntanya tenia com a propòsit lloar les virtuts comercials dels catalans i la institució que representava a la burgesia mercantil emergent; institució que, al cap i a la fi, finançava el projecte.

LA DEESSA MINERVA

Una peça del Museu: la llàntia amb la representació de Minerva

Fragment de llàntia d'argila de color gris. Únicament es conserva l'orifici d'alimentació per col·locar l'oli i una part del *discus*, la coberta on trobem la representació de la deessa Minerva, s'intueix la representació del cas i la llança que tradicionalment porta la deessa.

Les llànties eren petits utensilis per a il·luminar realitzats generalment amb argila. Tot i que en trobem exemplars des de la Prehistòria no va ser fins l'Imperi Romà que es van començar a produir en grans quantitats. A la part superior es trobaven generalment representacions d'escenes eròtiques, mitològiques o de lluites entre gladiadors.

Les llànties estaven formades pel dipòsit de combustible que en època romana era oli d'oliva, la coberta que tenia forma cònca. A la part

Llàntia del jaciment de Valldemaria, Arenys de Mar, Segle I aC, núm.reg 9387

del davant en forma de bec l'orifici on es col·locava el ble. En la banda posterior una nansa per a transportar la llàntia.

El jaciment de Valldemaria

El jaciment de la vil·la romana de Valldemaria (Arenys de Mar, Maresme) està situat en un petit promontori en el límit amb el municipi de Canet de Mar.

Els primers estudis arqueològics del jaciment els va realitzar l'historiador arenenc Fidel Fita l'any 1874. Però no serà fins l'any 1931 que un altre historiador arenenc Josep Ma. Pons i Guri, acompanyat pels mataronins Marià Ribas i Salvador Riera descobrixi la instal·lació industrial de la vila.

La instal·lació als anys 70 d'un camping a la zona va suposar la degradació del jaciment que no es va tornar a excavar fins l'any 1987 quan l'ampliació del camping comporta una excavació d'urgència dirigida per Hug Palou.

Les troballes d'aquestes darreres excavacions es troben al Museu d'Arenys de Mar i de les excavacions de 1931 únicament es conserven alguns exemples.

Més informació sobre el jaciment a:

Brugera, R. i Burgueño, E. *La ceràmica sigil·lata de la vil·la romana de Valldemaria (Arenys de Mar)* Sessió d'estudis mataronins, 2011 <https://www.raco.cat/index.php/SessioEstudisMataronins/article/view/250230>